

Strategie om te komen tot een structureel innovatieve economie en een ontwikkelgerichte arbeidsmarkt

Auteur: Max Hoefijzers
Datum: 24-11-2021

Analyse

Nederland is in staat zijn welvaart en verdienvermogen te vergroten om daarmee het onderwijs, de gezondheidszorg en de toenemende ouderenzorg betaalbaar te houden. Daarvoor is een duurzame¹ economische groei noodzakelijk:

- De economische groei beweegt in een richting met automatisering, robotisering en vergroening
- De economische groei stagneert vanwege stagnatie op de arbeidsmarkt²
- Er is een groeiende tweedeling op de arbeidsmarkt. Mensen die zich redden en een onderklasse die dat niet kan

Om de economische groei t.b.v. welvaart en welzijn te kunnen vergroten is een meer vloeiende arbeidsmarkt noodzakelijk:

- De tekortsectoren kampen met structurele onderbezetting
- CAO's laten nauwelijks ruimte voor ontwikkeling (noch voor innovatie, noch voor persoonlijke ontwikkeling)
- Te veel focus op het ontslagrecht en te weinig op "ontwikkelrecht"
- Overheid laat het aan het spel der krachten (bedrijfsleven, vakbeweging en onderwijs) over.

Ontwikkelrichting

Daarom is het nodig een omslag te maken naar:

- Structurele gerichtheid op het vervullen van de banen (in de tekortsectoren), als duurzame nieuwe taak van het beroepsonderwijs (mbo en hbo). Diploma is geen richtpunt meer, maar de structurele verwerving van een gekwalificeerde baan. **Nieuwe opdracht voor mbo en hbo.**
- De CAO's leggen focus op kwaliteit van arbeid en m.n. het "ontwikkelrecht" van werkers. LLO dient onderdeel te zijn van de kwaliteit van de arbeid.
- Leven lang ontwikkelen is een vaardigheid die in het initieel beroepsonderwijs wordt aangeleerd. Het gaat om een set van generieke vaardigheden voor alle beroepen, die zowel de werker bij de tijd houdt als ook innovatie oplevert.
- Een goed aangeleerde vaardigheid van persoonlijke zelfontwikkeling draagt bij aan een vloeiende arbeidsmarkt, een sterke stijging van het verdienvermogen van NL en innovaties in alle sectoren, ook in de zorgsector (belangrijk voor de betaalbaarheid). Maar betekent ook een versterking van de kwaliteit van burgerparticipatie en het vermogen om bij te dragen aan de sociale versterking van NL.
- De overheid (**OC&W**) faciliteert:
  - o (korte) vraag-gerichte ontwikkelprogramma's voor volwassenen in mbo en hbo.

---

¹ Duurzaam in betekenissen van groen en structureel

² Meer mensen die verlaten de arbeidsmarkt (vergrijzing) toenemende behoefte aan technisch geschoolden

- Een aanpassing van de opdracht van mbo en hbo naar gerichtheid op banen i.p.v. uitsluitend diploma's.
- Invoering van de generieke vaardigheden LLO (Future Work-model) in het mbo en hbo.
- De overheid (**SoZaW**) faciliteert:
  - Nieuwe definitie van kwaliteit van arbeid door aanvulling (in CAO's) van persoonlijk "ontwikkelrecht" (ook in laaggekwalificeerde banen).

Op dit moment is het MBO veld in de greep van:

1. SBB dat de inhoud van het onderwijs volledig bepaalt, op basis van een model van beroepen en beroepskeuzepatronen uit het post-industriële tijdperk. Men durft dit niet los te laten uit angst voor chaos
2. De onderwijsinspectie die het onderwijs kritisch volgt op kwaliteit van het onderwijs en de examinering. Het systeem regeert.
3. MBO-Raad richt zich op vermindering van de druk van SBB en inspectie om lucht te geven aan de leraren om het onderwijs te kunnen verzorgen.
4. Er vindt op nationaal niveau geen research en development van het mbo plaats gerelateerd aan de ontwikkelingen in de maatschappij en de structurele vraagstukken van de arbeidsmarkt.

Het MBO zal zichzelf voorlopig niet uit dit moeras gaan trekken!

Dit terwijl de good practices van de voorgestelde maatregelen er al zijn en de programma's om binnen 5 jaar een structurele omslag in de maatschappij te bewerkstelligen gereed liggen.

Met welke strategie kunnen we dan toch iets van de noodzakelijke ontwikkelingen gaan realiseren?

1. Spreken met Roel in 't Veld en Patrick van CAOP
2. Het samen komen tot een uitdagend 5 sporenplan!
3. Deze inzichten delen met SoZaW, dan wel met politici die de komende jaren het verschil gaan maken
4. Een gecombineerd overleg OC&W en SoZaW om dit te agenderen